

Arbetsordning för landstingsfullmäktige i Stockholms läns landsting

Utöver de som föreskrivs om landstingsfullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning.

Nuvarande lydelse	Ny lydelse <i>(ny text kursiverad)</i>
Antalet ledamöter	Antalet ledamöter
1 § Landstingsfullmäktige har 149 ledamöter	1 § Landstingsfullmäktige har 149 ledamöter
Kommentar 1 § Enligt 5 kap, 1 § Kommunallagen (KL) bestämmer fullmäktige hur många ledamöter som fullmäktige skall ha med beaktande av att antalet skall vara udda och minst 101. Om antalet ersättare finns det bestämmelser i vallagen (1997:157)	Kommentar 1 § Enligt 5 kap, 1 § Kommunallagen (KL) bestämmer fullmäktige hur många ledamöter som fullmäktige skall ha med beaktande av att antalet skall vara udda och minst 101. Om antalet ersättare finns det bestämmelser i vallagen (1997:157), <i>omtryckt enligt lag SFS 2002:68</i>
När och var sammanträden skall hållas	När och var sammanträden skall hållas
2 § Före utgången av december månad bestämmer fullmäktige dagar för det följande årets sammanträden.	2 § Före utgången av december månad bestämmer fullmäktige dagar för det följande årets sammanträden.
Kommentar 2 § Enligt 5 kap, 7 § KL bestämmer fullmäktige när ordinarie sammanträden skall hållas. Sammanträde skall även hållas om styrelsen eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. När sammanträdesordningen skall göras upp måste beaktas att vissa regelmässigt återkommande frågor skall avgöras inom bestämda tider. Således skall val till olika förtroendeuppdrag ske före utgången av december månad före mandatperiodens början samt val av interimsoverförande i fullmäktige under valår före utgången av oktober månad. Budgeten skall bestämmas före utgången av november månad och beslut med anledning av revisionsberättelse skall fattas före utgången av året näst efter det som revisionen avser.	Kommentar 2 § Enligt 5 kap, 7 § KL bestämmer fullmäktige när ordinarie sammanträden skall hållas. Sammanträde skall även hållas om styrelsen eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. När sammanträdesordningen skall göras upp måste beaktas att vissa regelmässigt återkommande frågor skall avgöras inom bestämda tider. Således skall val till olika förtroendeuppdrag ske före utgången av december månad före mandatperiodens början samt val av interimsoverförande i fullmäktige under valår före utgången av oktober månad. Budgeten skall bestämmas före utgången av november månad och beslut med anledning av revisionsberättelse skall fattas före utgången av <i>juni månad</i> året näst efter det som

<p>Ordföranden bestämmer tid för sammanträdens början och slut. Normalt bör sammanträde börja kl 9.30 och avslutas kl 17.00. Avbrott görs för besvarande av frågor 13.00 – 14.00. I kallelsen till ett sammanträde skall anges om sammanträdet beräknas pågå efter kl 17.00 och i så fall hur länge.</p>	<p>revisionen avser.</p> <p>Ordföranden bestämmer tid för sammanträdens början och slut. Normalt bör sammanträde börja kl. 09.30 och avslutas när föredragningslistan är genomgången. Frågestunden förläggs till kl. 13.00 och pågår en timme.</p>
<p>3 § Om sammanträde ej kan slutföras på utsatt dag skall det fortsätta genast eller vid senare tidpunkt. Om sammanträde skall fortsätta vid senare tidpunkt, bestämmer och tillkännager ordföranden genast ny tid och plats för det fortsatta sammanträdet. Vid fortsatt sammanträde får nya ärenden inte tas upp.</p>	<p>3 § Om sammanträde ej kan slutföras på utsatt dag skall det fortsätta genast eller vid senare tidpunkt. Om sammanträde skall fortsätta vid senare tidpunkt, bestämmer och tillkännager ordföranden genast ny tid och plats för det fortsatta sammanträdet. Vid fortsatt sammanträde får nya ärenden inte tas upp.</p> <p><i>Extra sammanträde skall hållas om styrelsen eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs.</i></p> <p><i>En begäran om extra sammanträde skall göras skriftligen hos ordföranden och skall innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlade på det extra sammanträdet.</i></p>
<p>4 § Sammanträden hålls i landstingshuset i Stockholm eller på annan plats, som bestäms av ordföranden.</p>	<p>4 § Sammanträden hålls i landstingshuset i Stockholm eller på annan plats, som bestäms av ordföranden.</p>
<p>Kungörelse om sammanträden m m</p>	<p>Kungörelse om sammanträden m m</p>
<p>5 § Kungörelse om sammanträde med landstingsfullmäktige utfärdas enligt bestämmelserna i 5 kap, 8 § KL. Tillkännagivande i ortstidning enligt 5 kap, 10 § KL skall innehålla uppgifter om de ärenden som skall avgöras genom beslut samt om besvarande av interpellationer som ej bordlagts.</p> <p>Kungörelse om sammanträde, vid vilken revisionsberättelse framläggs, skall minst en vecka före sammanträdet även tillställas de revisorer som framlagt berättelsen.</p> <p>Har enligt 3 § arbetsordningen tid bestämts för fortsatt sammanträde skall kungörelse om</p>	<p>5 § Kungörelse om sammanträde med landstingsfullmäktige utfärdas enligt bestämmelserna i 5 kap, 8 § KL. Tillkännagivande i ortstidning enligt 5 kap, 10 § KL skall innehålla uppgifter om de ärenden som skall avgöras genom beslut samt om besvarande av interpellationer som ej bordlagts.</p> <p>Kungörelse om sammanträde, vid vilken revisionsberättelse framläggs, skall minst en vecka före sammanträdet även tillställas de revisorer som framlagt berättelsen.</p> <p>Har enligt 3 § arbetsordningen tid bestämts för fortsatt sammanträde skall kungörelse om</p>

<p>sammanträdet utfärdas med uppgift om de ärenden som icke slutbehandlats. Om kungörelse inte hinner utfärdas skall frånvarande ledamöter underrättas om tiden genom landstingskontorets försorg. Till frånvarande hänförs även ledamot, som företräts av ersättare.</p>	<p>sammanträdet utfärdas med uppgift om de ärenden som icke slutbehandlats. Om kungörelse inte hinner utfärdas skall frånvarande ledamöter underrättas om tiden genom landstingskontorets försorg. Till frånvarande hänförs även ledamot, som företräts av ersättare.</p>
<p>Närvaro- och yttranderätt vid fullmäktiges sammanträden m m</p>	<p><i>Yttranderätt vid fullmäktiges sammanträden</i></p>
<p>6 § Rätt att delta i fullmäktiges överläggningar men ej i besluten har, även om de ej är ledamöter i fullmäktige,</p>	<p>6 § Rätt att delta i fullmäktiges överläggningar men ej i besluten har, även om de ej är ledamöter i fullmäktige,</p>
<p>1. ordförande och vice ordförande i landstingsstyrelsen</p>	<p>1. ordförande och vice ordförande i landstingsstyrelsen</p>
<p>2. ordföranden eller ordföranden i en nämnd vars verksamhetsområde ett ärende berör</p>	<p>2. ordföranden eller <i>vice</i> ordföranden i en nämnd vars verksamhetsområde ett ärende berör</p>
<p>3. ordföranden i en nämnd eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga</p>	<p><i>3. vid frågor och interpellationer den personkrets som anges under §§ 18 och 19</i></p>
<p>4. revisor vid behandling av årsberättelse och revisionsberättelse för den verksamhet som hans uppdrag avser</p>	<p>4. revisor vid behandling av årsberättelse, <i>delårsrapporter</i> och revisionsberättelse för den verksamhet som hans uppdrag avser</p>
<p>5. landstingsråd</p>	<p>5. landstingsråd</p>
<p>Kommentar 6 §</p>	<p>Kommentar 6 §</p>
<p>Enligt kap, 21 § KL 5 får fullmäktige besluta att även andra än ledamöter skall ha rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten. Fullmäktige kan, såsom det skett i 6 § arbetsordningen, besluta om detta generellt men även besluta i enskilda fall. ”Annan” enligt p 3 avser en av fullmäktige utsedd ledamot i styrelsen för ett sådant företag som avses i 3 kap 17 och 18 §§ KL. Det föreligger ingen skyldighet för revisorerna att närvara vid fullmäktiges sammanträden såvida det inte kallats särskilt för att lämna upplysningar (5 kap, 22 § KL) men det synes vara en ändamålsenlig ordning att ordförandena och vice ordförandena i revisorsgrupperna är närvarande vid de sammanträden då respektive</p>	<p><i>Enligt KL 5 kap, 21 § får fullmäktige besluta att även andra än ledamöter skall ha rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten. Fullmäktige kan, såsom det skett i 6 § arbetsordningen, besluta om detta generellt men även besluta i enskilda fall.</i></p>

revisionsberättelse framläggs. De kan då föredra berättelsen och även i övrigt delta i överläggningarna. Detsamma gäller revisor i gruppen, som avgett särskild berättelse.	
<p>7 § Om någon talare avlägsnar sig från ämnet för överläggningen och efter tillsägelse inte rättar sig, får ordföranden ta ifrån talaren ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under ett anförande.</p> <p>Ordföranden bör aktivt leda debatten så att båda talarstolarna utnyttjas parallellt. Företrädesvis gäller detta frågor och interpellationer, men även andra debatter.</p>	<p>Ordning vid sammanträdena</p> <p>7 § Om någon talare avlägsnar sig från ämnet för överläggningen och efter tillsägelse inte rättar sig, får ordföranden ta ifrån talaren ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under ett anförande.</p> <p>Ordföranden bör aktivt leda debatten så att båda talarstolarna utnyttjas parallellt. Företrädesvis gäller detta frågor och interpellationer, men även andra debatter.</p>
Föredragningslistor och handlingar	Föredragningslistor och handlingar
<p>8 § Ärende som fullmäktige skall behandla skall uppföras på föredragningslista så snart landstingsstyrelsen yttrat sig. Handlingarna i ärendena skall tillställas ledamöter och ersättare samtidigt med föredragningslistan.</p>	<p>8 § Ärende som fullmäktige skall behandla skall uppföras på föredragningslista så snart landstingsstyrelsen yttrat sig. Handlingarna i ärendena skall tillställas ledamöter och ersättare samtidigt med föredragningslistan.</p>
Kommentar 8 §	<i>Text utgår</i>
I kommentaren till 6 § har förutsatts att revisor deltar i de möten, då deras revisionsberättelse behandlas. Då flertalet revisorer inte är landstingsledamöter är det lämpligt att revisionsberättelse tas upp som första ärende på föredragningslistan till fullmäktiges sammanträden.	<i>Text utgår</i>
Tillfällig ordförande	Tillfällig ordförande
<p>9 § Är då allmänna val av ledamöter i landstingsfullmäktige ägt rum utses vid sammanträde före oktober månads utgång den som skall utöva ordförandeskapet i nyvalda fullmäktige intill dess val av ordförande förrättats.</p> <p>Om varken ordförande eller vice ordförande kan närvara vid ett sammanträde utövas ordförandeskapet av den som varit ledamot längst tid, intill dess fullmäktige utsett ordförande för sammanträdet.</p>	<p>9 § Är då allmänna val av ledamöter i landstingsfullmäktige ägt rum utses vid sammanträde före oktober månads utgång den som skall utöva ordförandeskapet i nyvalda fullmäktige intill dess val av ordförande förrättats.</p> <p>Om varken ordförande eller vice ordförande kan närvara vid ett sammanträde utövas ordförandeskapet av den som varit ledamot längst tid, intill dess fullmäktige utsett ordförande för sammanträdet.</p>

Kommentar 9 §	Kommentar 9 §
Om två eller fler varit ledamöter lika lång tid, har den till levnadsåren äldste företrädare.	Om två eller fler varit ledamöter lika lång tid, har den till levnadsåren äldste företrädare.
Val till förtroendeuppdrag	Val till förtroendeuppdrag
10 § Är då allmänna val av ledamöter i landstingsfullmäktige ägt rum förrättar de nyvalda fullmäktige vid sitt första möte val av	10 § Är då allmänna val av ledamöter i landstingsfullmäktige ägt rum förrättar de nyvalda fullmäktige vid sitt första möte val av
1) fullmäktiges ordförande samt förste och andre vice ordförande	1. fullmäktiges ordförande samt förste och andre vice ordförande
2) fullmäktiges sekreterare och ersättare för denne	2. fullmäktiges sekreterare och ersättare för denne
3) landstingsråd samt innehavare av andra av fullmäktige inrättade särskilda arvodesbefattningar för ärendeberedning eller ledningsuppgifter hos partigrupp	3. landstingsråd samt innehavare av andra av fullmäktige inrättade särskilda arvodesbefattningar för ärendeberedning eller ledningsuppgifter hos partigrupp
4) föredragande i landstingsrådsberedningen samt ordförande och vice ordförande i denna beredning	4. föredragande i landstingsrådsberedningen samt ordförande och vice ordförande i denna beredning
5) ledamöter och ersättare i landstingsstyrelsen	5. ledamöter och ersättare i landstingsstyrelsen
6) ordförande samt förste och andre vice ordförande i landstingsstyrelsen	6. ordförande samt förste och andre vice ordförande i landstingsstyrelsen
7) i 10 § nämnd valberedning	7. <i>fullmäktiges</i> valberedning
Fullmäktiges ordförande samt förste och andre vice ordförande liksom sekreteraren och dennes ersättare väljs för ett år räknat fr o m november t o m oktober följande år. Angående mandattid, valbarhet, nyval, valbarhetens upphörande och avsägelse tillämpas för innehavare av särskild arvodesbefattning enligt p 3 vad ovan som gäller för landstingsråd. Innan valet fastställer fullmäktige fördelningen av föredragningskyldigheten mellan de föredragande.	Fullmäktiges ordförande samt förste och andre vice ordförande liksom sekreteraren och dennes ersättare väljs för ett år räknat fr o m november t o m oktober följande år. Angående mandattid, valbarhet, nyval, valbarhetens upphörande och avsägelse tillämpas för innehavare av särskild arvodesbefattning enligt p 3 ovan vad som gäller för landstingsråd. Innan valet fastställer fullmäktige fördelningen av föredragningskyldigheten mellan de föredragande.

Valberedningen framlägger förslag till de övriga val, som fullmäktige skall förrätta.	Valberedningen framlägger förslag till de övriga val, som fullmäktige skall förrätta, <i>om inte fullmäktige beslutar annat.</i>
Kommentar 10 §	Kommentar 10 §
<p>Med hänsyn till det stora antalet förtroendeuppdrag som skall tillsättas efter nyval, bör minst två sammanträden hållas då val kan förrättas. Vid det första sammanträdet, som bör utsättas så tidigt under november månad som möjligheterna medger, väljs innehavare till de i 10 § nämnda förtroendeuppdragen. Vid följande sammanträde som torde kunna hållas i december månad, utses innehavare till det stora flertalet uppdrag efter förslag från valberedningen.</p> <p>Om fullmäktige för en och samma partigrupp skall välja två eller flera befattningshavare (som inte är föredragande landstingsråd) för ärendeberedning och/eller gruppledningsuppgifter anmäler gruppen i samband med valet den huvudsakliga uppgiftsfördelningen mellan befattningshavarna.</p>	<p>Med hänsyn till det stora antalet förtroendeuppdrag som skall tillsättas efter nyval, bör minst två sammanträden hållas då val kan förrättas. Vid det första sammanträdet, som bör utsättas så tidigt under november månad som möjligheterna medger, väljs innehavare till de i 10 § nämnda förtroendeuppdragen. Vid följande sammanträde som torde kunna hållas i december månad, utses innehavare till det stora flertalet uppdrag efter förslag från valberedningen.</p> <p>Om fullmäktige för en och samma partigrupp skall välja två eller flera befattningshavare (som inte är föredragande landstingsråd) för ärendeberedning och/eller gruppledningsuppgifter anmäler gruppen i samband med valet den huvudsakliga uppgiftsfördelningen mellan befattningshavarna.</p> <p>Då <i>proportionella</i> val skall förrättas skall <i>förslagen</i> jämte skiljaktiga meningar överlämnas till fullmäktige i form av tryckta valsedlar och får ej åtföljas av annat yttrande. Valsedlarna utdelas till fullmäktiges ledamöter vid sammanträdet början.</p> <p>Valsedlar skall vara enkla, slutna och fria från all tvetydighet beträffande andra personer. Vid proportionella val gäller lagen om proportionellt valsätt inom landsting, kommunfullmäktige m m (1955:138 med ändr)</p>
Fullmäktiges valberedning	Fullmäktiges valberedning
11 § Valberedningen består av 11 ledamöter och 11 ersättare och utses för samma tjänstgöringsperiod som fullmäktige.	11 § Valberedningen består av 11 ledamöter och 11 ersättare och utses för samma tjänstgöringsperiod som fullmäktige.

<p>Beredningen väljer inom sig en ordförande och vice ordförande samt väljer sekreterare. Beredningen får inom sig inrätta ett arbetsutskott, bestående av en representant för varje parti som är representerat i fullmäktige.</p> <p>Då val skall förrättas skall valberedningens förslag jämte skiljaktiga meningar överlämnas till fullmäktige i form av tryckta valsedlar och får ej åtföljas av annat yttrande. Valsedlarna utdelas till fullmäktiges ledamöter vid sammanträdet början.</p> <p>Valsedlar skall vara enkla, slutna och fria från all tvetydighet beträffande andra personer. Vid proportionella val gäller lagen om proportionellt valsätt inom landsting, kommunfullmäktige m m (1955:138 med ändr)</p>	<p>Beredningen väljer inom sig en ordförande och vice ordförande samt väljer sekreterare. Beredningen får inom sig inrätta ett arbetsutskott, bestående av en representant för varje parti som är representerat i fullmäktige.</p> <p><i>Flyttas till 10 §</i></p> <p><i>Flyttas till 10 §</i></p>
<p>Kommentar 11 §</p>	<p><i>Rubriken flyttas (se nedan denna kolumn)</i></p>
<p>Det ankommer på valberedningen att framlägga förslag till val/nominering av styrelser för AB Storstockholms lokaltrafik och Waxholms Ångfartygs AB, styrelseledamöter i stiftelser m m, lekmannarevisorer i landstingets bolag och revisorer i stiftelser.</p>	<p>Det ankommer på valberedningen att framlägga förslag till val (<i>ordet "nominering" utgår</i>) av styrelser för AB Storstockholms lokaltrafik, <i>Locum AB</i> och Waxholms Ångfartygs AB <i>samt</i> styrelseledamöter i stiftelser m m, lekmannarevisorer i landstingets bolag och revisorer i stiftelser.</p> <p><i>Kommentar 11 §</i> <i>Med undantag för ovan nämnda bolag skall landstingsstyrelsens ägarutskott framlägga förslag till val av ledamöter i styrelserna i landstingets samtliga produktionsenheter inklusive de aktiebolag där landstinget direkt eller indirekt innehar samtliga aktier.</i></p>
<p>Placering och upprop</p>	<p>Placering och upprop</p>
<p>12 § Ordföranden låter upprätta en plan över fullmäktiges sammanträdeslokal och anger däri bestämd plats för varje ledamot samt övriga som äger delta i fullmäktiges sammanträden.</p> <p>Vid upprop skall ledamot svara från sin plats. Upprop sker enligt förteckning vari ledamöterna upptas i bokstavsordning. Ordföranden samt förste och andre vice ordföranden upptas dock före övriga</p>	<p>12 § Ordföranden låter upprätta en plan över fullmäktiges sammanträdeslokal och anger däri bestämd plats för varje ledamot samt övriga som äger delta i fullmäktiges sammanträden.</p> <p>Vid upprop skall ledamot svara från sin plats. Upprop sker enligt förteckning vari ledamöterna upptas i bokstavsordning. Ordföranden samt förste och andre vice ordföranden upptas dock före övriga</p>

ledamöter. Om ordföranden finner det erforderligt kan upprop företas även senare under fullmäktiges sammanträde.	ledamöter. Om ordföranden finner det erforderligt kan upprop företas även senare under fullmäktiges sammanträde. <i>Omröstningsanläggning får användas vid upprop.</i>
Kommentar 12 §	Kommentar 12 §
Fullmäktiges ledamöter bör placeras partivis så långt detta är möjligt med hänsyn till lokalens utformning. Fullmäktige får handlägga ärenden endast om mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Ordförandens rätt att även senare under mötena låta företa upprop hänger samman med kravet på att upprätthålla denna s k quorumregel. Quorumregeln gäller även vid besvarande av interpellationer och frågor.	Fullmäktiges ledamöter bör placeras partivis så långt detta är möjligt med hänsyn till lokalens utformning. Fullmäktige får handlägga ärenden endast om mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Ordförandens rätt att även senare under mötena låta företa upprop hänger samman med kravet på att upprätthålla denna s k quorumregel. Quorumregeln gäller även vid besvarande av interpellationer och frågor.
Anmälan av hinder m m	Anmälan av förhinder m m
13 § Hinder att inställa sig till sammanträde skall anmälas till landstingskontoret, som kallar en ersättare enligt den mellan ersättarna gällande tjänstgöringsordningen. Ledamot och ersättare som inställer sig under pågående sammanträde anmäler detta till ordföranden. Ledamot och ersättare som under pågående sammanträde inställer sig för tjänstgöring skall, om ej fråga är om sammanträde för fastställande av landstingets budget, inträda sedan pågående ärende avslutats.	13 § <i>Förhinder</i> att inställa sig till sammanträde skall anmälas till <i>förvaltningens kansli</i> , som kallar en ersättare enligt den mellan ersättarna gällande tjänstgöringsordningen. Ledamot och ersättare som inställer sig under pågående sammanträde anmäler detta till <i>sekreteraren</i> . Ledamot och ersättare som under pågående sammanträde inställer sig för tjänstgöring skall, om ej fråga är om sammanträde för fastställande av landstingets budget, <i>då överenskommelse träffats om särskilda regler</i> , inträda sedan pågående ärende avslutats.
Kommentar 13 § Enligt 5 kap, 14 § KL har en ledamot som inställer sig under pågående sammanträde rätt att tjänstgöra även om ersättare inträtt i ledamotens ställe. En ledamot som avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får därefter under samma dag inte tjänstgöra vid sammanträdet. I arbetsordningen föreskrivs att byte ej kan ske under pågående behandling av ett ärende. Under budgetsammanträdet sker inträdet efter	Kommentar 13 § Enligt 5 kap, 14 § KL har en ledamot som inställer sig under pågående sammanträde rätt att tjänstgöra även om ersättare inträtt i ledamotens ställe. En ledamot som avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får därefter under samma dag inte tjänstgöra vid sammanträdet. I arbetsordningen föreskrivs att byte ej kan ske under pågående behandling av ett ärende. Under budgetsammanträdet sker inträdet efter

beslut av ordföranden.	beslut av ordföranden.
Talarordning	Talarordning
<p>14 § Talare erhåller ordet i den ordning de anmäler sig. Utan hinder härav och oberoende av företrädesrätt, varom stadgas härnedan, får ordföranden för genmäle om högst två minuter ge ordet till den, som vill lämna upplysning eller rättelse med anledning av föregående talares anförande eller bemöta angrepp från dennes sida.</p> <p>Ordföranden i landstingsstyrelsen och särskild företrädare för varje partigrupp i fullmäktige äger på begäran för sitt första inlägg erhålla ordet före annan. Samma rätt har landstingsråd i ärende som landstingsrådet föredragit i landstingsrådsberedningen. Vid behandling av budgeten tillkommer nämnda rätt, förutom föredraganden, även det landstingsråd vars förvaltningsområde är föremål för överläggning. Vid behandling av motion har motionären rätt att inleda debatten.</p> <p>Partigrupp skall senast kl 15.00 dagen före fullmäktiges sammanträde till landstingskontoret anmäla val av särskild företrädare. Talare skall tala från talarstol eller från sin plats.</p>	<p>14 § Talare erhåller ordet i den ordning de anmäler sig. Utan hinder härav och oberoende av företrädesrätt, varom stadgas härnedan, får ordföranden för genmäle om högst <i>en minut</i> ge ordet till den, som vill lämna upplysning eller rättelse med anledning av föregående talares anförande eller bemöta angrepp från dennes sida.</p> <p>Ordföranden i landstingsstyrelsen och särskild företrädare för varje partigrupp i fullmäktige äger på begäran för sitt första inlägg erhålla ordet före annan. Samma rätt har landstingsråd i ärende som landstingsrådet föredragit i landstingsrådsberedningen. Vid behandling av budgeten tillkommer nämnda rätt, förutom föredraganden, även det landstingsråd vars <i>ansvarsområde</i> är föremål för överläggning. Vid behandling av motion har motionären rätt att inleda debatten.</p> <p>Partigrupp skall senast kl 15.00 dagen före fullmäktiges sammanträde till <i>förvaltningens kansli</i> anmäla val av särskild företrädare. Talare skall tala från talarstol eller från sin plats.</p>
Kommentar 14 §	Kommentar 14 §
<p>Partigrupps val av särskild företrädare kan avse partigruppens ordförande eller annan ledamot. Har partigruppen anmält en och samma person som särskild företrädare för gruppen under hela arbetsåret/mandatperioden behöver ny anmälan före fullmäktigesammanträdet endast göras om gruppen för detta sammanträde eller för visst ärende under sammanträdet vill ha annan särskild företrädare.</p>	<p>Partigrupps val av särskild företrädare kan avse partigruppens ordförande eller annan ledamot. Har partigruppen anmält en och samma person som särskild företrädare för gruppen under hela arbetsåret/mandatperioden behöver ny anmälan före fullmäktigesammanträdet endast göras om gruppen för detta sammanträde eller för visst ärende under sammanträdet vill ha annan särskild företrädare.</p>
Upprop för omröstning och val	Upprop för omröstning och val
15 § Upprop för omröstning och val sker enligt den i § 12 nämnda förteckningen.	15 § Upprop för omröstning och val sker enligt den i § 12 nämnda förteckningen.

<p>Ordföranden utser tre ledamöter att anteckna de avgivna rösterna samt att vid val granska de angivna sedlarnas riktighet.</p> <p>Det som sägs i första och andra stycket tillämpas inte i de fall omröstningsapparat används.</p> <p>En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut ska anmäla detta till ordföranden, innan ordföranden lägger fram förslag till beslut.</p>	<p>Ordföranden utser tre ledamöter att anteckna de avgivna rösterna samt att vid val granska de angivna sedlarnas riktighet.</p> <p>Det som sägs i första och andra stycket tillämpas inte i de fall omröstningsapparat används.</p> <p>En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut ska anmäla detta till ordföranden, innan ordföranden lägger fram förslag till beslut.</p>
<p>Protokoll och skrivelser</p>	<p>Protokoll och skrivelser</p>
<p>16 § Sekreteraren för fullmäktiges protokoll. Protokollet justeras av ordföranden och två justeringsmän som utses bland ledamöterna för varje sammanträde.</p> <p>Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart.</p> <p>Landstingsfullmäktiges skrivelser undertecknas av ordföranden med kontrasignation av sekreteraren.</p>	<p>16 § Sekreteraren för fullmäktiges protokoll. Protokollet justeras av ordföranden och två justeringsmän som utses bland ledamöterna för varje sammanträde.</p> <p>Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart.</p> <p><i>Utgår</i></p> <p><i>Yttranden vid sammanträde skall upptas stenografiskt och utskriften skall så snart som möjligt överlämnas till förvaltningens kansli av stenografen. Förvaltningens kansli tillställer talaren ett exemplar.</i></p>
<p>Tryckning av handlingar</p>	<p><i>Utgår</i></p>
<p>17 § Förslag av fullmäktigeledamot (motion), andra förslag och framställningar skall, jämte nämnders, beredningars och landstingsstyrelsens yttranden tryckas. Fullmäktiges protokoll samt yttranden vid fullmäktiges sammanträden skall också tryckas.</p> <p>Yttranden vid sammanträde skall upptas stenografiskt och utskriften skall så snart som möjligt överlämnas till landstingskontoret av stenografen. Kontoret tillställer talaren ett exemplar.</p>	<p><i>Utgår</i></p> <p><i>Text flyttas till 16 §</i></p>

<i>Kommentar 17 §</i>	<i>Utgår</i>
<i>För att den totala tiden för produktionen av fullmäktiges protokoll inte skall bli alltför lång förutsätts att inga ändringar görs annat än i absoluta undantagsfall (uppenbara felskrivningar e d).</i>	<i>Utgår</i>
Interpellationer	Interpellationer
<p>18 § Interpellationer får riktas till föredragande landstingsråd. Interpellation får också riktas till ordföranden i landstingsstyrelsen, utskott inom landstingsstyrelsen, i nämnd eller fullmäktigeberedning eller i styrelsen för landstingsägt bolag. Ordföranden i styrelsen för SL får överlämna till ordförande i regionstyrelse att besvara interpellation i ämne som tillhör den regionstyrelsens handläggning under förutsättning att den sistnämnde även är ledamot i SL:s styrelse.</p> <p>Enligt 5 kap. 50 § KL skall interpellationerna ha ett bestämt innehåll och vara försedda med motivering. De bör ställas enbart i angelägenheter av större intresse för landstinget.</p> <p>Interpellation skall inges till landstingskontoret senast fyra dagar före sammanträde vid vilket den är avsedd att framställas. Tillåts interpellationen bör den besvaras senast vid nästa sammanträde.</p> <p>Svar på interpellation bör lämnas skriftligt och före besvarandet utdelas till fullmäktiges ledamöter.</p> <p>Om svaret lämnas på annat sammanträde än det vid vilken interpellationen tillåts, skall skriftligt svar tillställas interpellanten senast 24 timmar före sammanträdet.</p> <p>Interpellation uppförs sist på föredragningslistan.</p> <p>I mån av tid kan interpellation även behandlas i anslutning till att frågor besvaras.</p>	<p>17 § <i>Interpellationer får riktas till</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>föredragande landstingsråd,</i> - <i>ordförandena i landstingsstyrelsen och nämnderna samt ordförande i fullmäktigeberedning,</i> - <i>ordförande i utskott inom landstingsstyrelsen och utskott inom annan nämnd,</i> - <i>ordförande i de fasta beredningarna under landstingsstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott och ägarutskott under förutsättning att de är förtroendevalda i landstinget,</i> - <i>ordförandena i styrelserna för de direkt eller indirekt landstingsägda bolagen.</i> <p><i>Ordföranden i landstingsstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott och ägarutskott får överlämna till sådan ordförande i beredning under utskottet, som nämnts i föregående stycke, att besvara interpellation i ämne som tillhör beredningens handläggning. Ordföranden i styrelsen för SL får överlämna till ordförande i regionstyrelse att besvara interpellation i ämne som tillhör den regionstyrelsens handläggning under förutsättning att den sistnämnde även är ledamot i SL:s styrelse.</i></p> <p>Enligt 5 kap. 50 § KL skall interpellationerna ha ett bestämt innehåll och vara försedda med motivering. De bör ställas enbart i angelägenheter av större intresse för landstinget.</p> <p>Interpellation skall inges till landstingsstyrelsens förvaltning senast fyra dagar före sammanträde vid vilket den är</p>

	<p>avsedd att framställas. Tillåts interpellationen bör den besvaras senast vid nästa sammanträde.</p> <p>Svar på interpellation bör lämnas skriftligt och före besvarandet utdelas till fullmäktiges ledamöter.</p> <p>Om svaret lämnas på annat sammanträde än det vid vilken interpellationen tillåtits, skall skriftligt svar tillställas interpellanten senast 24 timmar före sammanträdet.</p>
Kommentar 18 §	Kommentar 17 §
<p>Huvudprincipen är att interpellation skall besvaras av det landstingsråd eller den styrelseordförande vars ansvarsområde ämnet för interpellationen tillhör. Tillhör ämnet för interpellationen flera än en styrelses ansvarsområde besvaras interpellationen av landstingsrådet. Om det med hänsyn till fastställd kompetensfördelning mellan landstingsstyrelse och övriga nämnder står klart att interpellationen är "feladresserad" skall rättelse ske genom beslut av fullmäktiges ordförande.</p> <p>Besvaras interpellationen skriftligt kan den som svarar begränsa sitt anförande till en kort sammanfattning av svaret eller helt avstå.</p> <p>Behandlingen av interpellation bör som regel fullföljas även om interpellanten är frånvarande vid sammanträdet då interpellationen skall besvaras.</p> <p>Om en interpellation har bordlagts två gånger, bör ordföranden kontakta ledamoten för att höra om interpellationen skall stå kvar eller kan utgå från dagordningen.</p>	<p><i>Interpellation skall vara ställd till landstingsråd/svarande med utgångspunkt från gällande ansvarsfördelning/arbetsordning.</i></p> <p><i>Fullmäktiges sekreterare gör en första bedömning huruvida detta uppfylls och påpekar eventuella felaktigheter.</i></p> <p><i>I tveksamma fall avgör ordförande efter samråd med övriga presidiet.</i></p> <p><i>Interpellation får överlämnas till annan svarande om sakliga skäl finns. Fullmäktiges sekreterare gör en första bedömning. I tveksamma fall avgör ordförande efter samråd med övriga presidiet.</i></p> <p>Behandlingen av interpellation bör som regel fullföljas även om interpellanten är frånvarande vid sammanträdet då interpellationen skall besvaras.</p>
Frågor	Frågor
<p>19 § Frågor kan riktas till samma personkrets som interpellationer.</p> <p>Fråga skall vara skriftlig. Den skall enligt 5 kap, 55 § KL ha ett bestämt innehåll och får vara försedd med en kort inledande</p>	<p>18 § Frågor kan riktas till samma personkrets som interpellationer.</p> <p>Fråga skall vara skriftlig <i>och lämnas in till presidiet senast kl. 09.00 sammanträdesdagen. Frågan skall vara preciserad</i></p>

<p>förklaring. När en fråga besvaras får, enligt samma stadgande, endast den som ställer frågan och den som svarar delta i överläggningen.</p> <p>Fråga skall inges till landstingskontoret senast fyra dagar före ett sammanträde. Ordföranden låter upprätta en förteckning över inkomna frågor, som anger den ordning i vilken de skall besvaras. Förteckningen skall utdelas till ledamöterna innan frågorna besvaras.</p> <p>Fullmäktige kan före viss frågas besvarande besluta, att i frågan upptaget ämne får bli föremål för överläggning utan den i 5 kap, 56 § KL angivna begränsningen.</p> <p>Ordföranden beslutar om en fråga får ställas. Den bör normalt besvaras vid det sammanträde då den väcks.</p> <p>Avbrott skall ske vid fullmäktiges sammanträde mellan 13.00 – 14.00 för besvarande av frågor.</p>	<p><i>och kunna besvaras med ja eller nej. Varje parti föreslår en prioriteringsordning av frågorna. Ordförande fördelar frågorna med rimligt hänsynstagande till partiernas storlek. Frågan överlämnas efter detta till svaranden. Endast den som ställer frågan och den som svarar delta i överläggningen.</i></p> <p><i>Kommentar 18 §</i></p> <p><i>Fråga skall vara ställd till landstingsråd/svarande med utgångspunkt från gällande ansvarsfördelning/arbetsordning. Fullmäktiges sekreterare gör en första bedömning huruvida detta uppfylls och påpekar eventuella felaktigheter. I tveksamma fall avgör ordförande efter samråd med övriga presidiet.</i></p> <p><i>Fråga får överlämnas till annan svarande om sakliga skäl finns. Fullmäktiges sekreterare gör en första bedömning. I tveksamma fall avgör ordförande efter samråd med övriga presidiet</i></p> <p><i>Ordföranden beslutar om en fråga får ställas och upprättar en förteckning över inkomna frågor som anger den ordning i vilken de skall besvaras. Förteckningen delas ut till ledamöterna innan frågorna besvaras.</i></p> <p><i>Fullmäktige kan före viss frågas besvarande besluta, att frågan i ämnet får bli föremål för överläggning utan den i 5 kap 56 § KL angivna begränsningen.</i></p> <p><i>Fullmäktiges frågestund äger rum mellan kl. 13.00 – 14.00. Frågor som ej hunnit behandlas under denna tid utgår.</i></p>
<p>Kommentar 19 §</p>	<p><i>Utgår</i></p>
<p>Frågeinstitutet bör användas för inhämtande av sådana upplysningar som kan erhållas utan omfattande utredningar. Fråga får inte utformas så att den får karaktären av interpellation utan den bör i princip kunna besvaras med ja eller nej. Den inledande förklaringen bör inte överstiga 10 rader.</p>	<p><i>Utgår</i></p>

<p>I tillämpliga delar gäller vad som sagts i kommentaren till 18 §, första och andra stycket.</p> <p>Om en fråga har bordlagts två gånger, bör ordföranden kontakta ledamoten för att höra om frågan skall stå kvar eller kan utgå från dagordningen.</p>	
Beredning	Beredning
<p>20 § Om inte fullmäktige beslutar något annat bestämmer landstingsstyrelsen hur de ärenden som landstingsfullmäktige skall avgöra skall beredas.</p>	<p>19 § Om inte fullmäktige beslutar något annat bestämmer landstingsstyrelsen hur de ärenden som landstingsfullmäktige skall avgöra skall beredas.</p>
Motioner	Motioner
<p>21 § Motioner väcks vid fullmäktiges sammanträde och skall vara skriftlig. En motion skall vara egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter.</p>	<p>20 § Motioner väcks vid fullmäktiges sammanträde och skall vara skriftlig. En motion skall vara egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter.</p> <p><i>Ersättare som vill lämna in motion måste tjänstgöra vid sammanträde då motionen väcks.</i></p>
Kommentar 21 §	Kommentar 20 §
<p>Remissbehandling av motioner som inte berör landstingets kompetensområde bör begränsas. Beredningskravet är uppfyllt om ärendet har remitterats till landstingsstyrelsen</p>	<p>Remissbehandling av motioner som inte berör landstingets kompetensområde bör begränsas. Beredningskravet är uppfyllt om ärendet har remitterats till landstingsstyrelsen</p>
Opinionsundersökningar m m	Opinionsundersökningar m m
<p>22 § Framställs under sammanträde med landstingsfullmäktige yrkande om förfarande som avses i 5 kap, 34 § KL behandlas detta yrkande före yrkande i sakfrågan. Avslås ej yrkandet, skall ärendet remitteras till landstingsstyrelsen för ytterligare beredning.</p>	<p>21 § Framställs under sammanträde med landstingsfullmäktige yrkande om förfarande som avses i 5 kap, 34 § KL behandlas detta yrkande före yrkande i sakfrågan. Avslås ej yrkandet, skall ärendet remitteras till landstingsstyrelsen för ytterligare beredning.</p>
Kommentar 22 §	Kommentar 21 §
<p>Som ett led i ärendeberedningen får synpunkter inhämtas från medlemmar i landstinget genom omröstning, opinionsundersökningar eller liknande förfarande. Om förslaget härom framställs</p>	<p>Som ett led i ärendeberedningen får synpunkter inhämtas från medlemmar i landstinget genom omröstning, opinionsundersökningar eller liknande förfarande. Om förslaget härom framställs</p>

<p>under fullmäktigesammanträdet får förslaget inte bifallas innan det underkastats ytterligare beredning. Beredningsskyldigheten åvilar landstingsstyrelsen.</p>	<p>under fullmäktigesammanträdet får förslaget inte bifallas innan det underkastats ytterligare beredning. Beredningsskyldigheten åvilar landstingsstyrelsen.</p>										
<p>Redovisning av delegationsbeslut</p>	<p><i>Rubriktext utgår</i></p>										
<p>23 § Fullmäktige lämnar årligen föreskrifter om när och på vilket sätt landstingsstyrelsen och övriga nämnder skall redovisa de beslut som de fattat efter delegering eller efter finansbemyndigande enligt 3 kap 12 § KL från fullmäktige.</p> <p>Fullmäktige kan också i samband med att uppdrag ges att fatta beslut i fullmäktiges ställe lämna sådana föreskrifter som sägs i första stycket.</p>	<p><i>Text utgår</i></p>										
<p>Riktlinjer för landstingsfullmäktiges debatter</p> <p>Nuvarande lydelse:</p> <p>Beslutsärenden (även motioner) Ingen begränsning.</p> <p>Interpellationer</p> <table data-bbox="177 1478 791 1904"> <tr> <td>Landstingsrådet:</td> <td>Kort</td> </tr> <tr> <td>sammanfattning</td> <td>+5 min +5 min +2 min</td> </tr> <tr> <td>(Styrelseordföranden)</td> <td>+2 min</td> </tr> <tr> <td>Interpellanten</td> <td>5 min +5 min +2 min</td> </tr> <tr> <td>Annan talare</td> <td>5 min +5 min +2 min</td> </tr> </table>	Landstingsrådet:	Kort	sammanfattning	+5 min +5 min +2 min	(Styrelseordföranden)	+2 min	Interpellanten	5 min +5 min +2 min	Annan talare	5 min +5 min +2 min	<p>Riktlinjer för landstingsfullmäktiges debatter</p> <p>Föreslagen lydelse:</p> <p><i>Tid för inlägg och antalet inlägg.</i></p> <p><i>Interpellationer:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Svaranden föredrar svaret varvid hänvisning kan ske till utdelat svar.</i> <i>2. Interpellanten 3 min</i> <i>3. Svaranden 3 min</i> <i>4. Interpellanten 3 min</i> <i>5. Svaranden 3 min</i> <i>6. Interpellanten 1 min</i> <i>7. Svaranden 1 min</i> <p><i>Övriga talare 3 + 1 min</i></p>
Landstingsrådet:	Kort										
sammanfattning	+5 min +5 min +2 min										
(Styrelseordföranden)	+2 min										
Interpellanten	5 min +5 min +2 min										
Annan talare	5 min +5 min +2 min										

<p>Fråga Landstingsrådet Svaret +2 min +2 min +2 min (Styrelseordföranden)</p> <p>Frågande 2 min +2 min +2 min</p> <p>Budgeten eller andra ärenden av mycket stor omfattning Särskild överenskommelse träffas mellan presidiet och gruppledarna och underställs landstingsmötet för godkännande.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Om polemiskt inlägg görs från ny talare kan ordföranden medge att svaranden får ett ytterligare inlägg om 1 minut.</i> - <i>Ny talare kan få ordet först efter det att svaranden och interpellanten haft var sitt inlägg.</i> <p><i>Frågor:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Fråga 1 min</i> 2. <i>Svaranden 2 min</i> 3. <i>Frågeställaren 1 min</i> 4. <i>Svaranden 1 min</i> 5. <i>Frågeställaren 1 min</i> 6. <i>Svaranden 1 min</i> <p><i>Beslutsärenden:</i></p> <p><i>I de fall särskild överenskommelse ej har träffats om debattregler tillämpas följande ordning:</i></p> <p><i>Varje talare får göra tre inlägg. Första inlägg 5 min – andra inlägg 3 min tredje inlägg 1 minut.</i></p>
<p>Ikraftträdande</p>	<p>Ikraftträdande</p>
<p>Arbetsordningen trädde i kraft den 1 januari 1992, § 23 den 1 juni 1993, § 11 den 11 november 1997 samt kommentaren till § 11 den 27 mars 2000.</p>	<p>Arbetsordningen gäller fr. o. m. 2005-07-01</p>